

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/233/2018
Identifikačné číslo spisu: 5317205596
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5317205596.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletú K. C., nar. XX. augusta XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov matky O. X., bývajúcich v Z. č. XXX, zastúpenej JUDr. Ladislavom Ščurym, advokátom so sídlom v Čadci, Mierová č. 1725 a otca R. C., bývajúcего v I. č. XXXX, o návrhu matky o udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp.zn. 11P 60/2017, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. mája 2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. N. súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 14. marca 2018 č. k. 11P 60/2017-51 zamietol návrh matky na udelenie súhlasu na podanie žiadosti na Okresný súd Čadca o povolenie zmeny priezviska maloletej K., nar. XX. augusta XXXX z priezviska „C.“ na priezvisko „X.“. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak po zistení, že rodičia maloletej K. určili jej priezvisko dohodou v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku a § 40 Zákona o rodine. Rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti, pričom matka je slobodná a používa rodné priezvisko. Skutočnosť, ktorými matka maloletej odôvodnila návrh na udelenie súhlasu na podanie žiadosti na Okresný úrad Čadca o povolenie zmeny priezviska maloletej K. z priezviska „C.“ na priezvisko „X.“, podľa názoru súdu zostali v rovine tvrdení matky. Nepreukázala nevhodné správanie otca vo vzťahu k maloletej ako k nej samej. Nepreukázala, že zmenou priezviska maloletej by sa vyhla možným administratívnym, právnym, ako i morálnym problémom. V rovine týchto tvrdení absentovala dôkazná nutnosť na strane matky preukázať svoje tvrdenia vo vzťahu k otcovi pochádzajúcemu zo slabších sociálnych pomerov, ktoré sa mali odzrkadliť na jeho charaktere a správaní. Už v konaní sp. zn. 11P/1/2018 súd mal správou o prešetrení pomerov v rodine otca zo strany kolízneho opatrovníka preukázané, že síce títo obývajú starší murovaný rodinný dom, v ktorom je čisto a je vkusne zariadený. Tiež nebolo zistené v čase šetrenia požitie alkoholických nápojov na strane prítomnej starej matky.

Matka nepreukázala v konaní, že by otec mal nevhodné, nemorálne, neadekvátne, neslušné správanie voči všetkým ženám, že navštevuje verejné domy, vulgárne sa vyjadruje a v konaní vypočutá svedkyňa D. v rovine tvrdení matky nepotvrdila, že by správanie otca zodpovedalo daným kritériám. Matka nepreukázala ani tvrdenú skutočnosť, že by otec sa o dieťa nezaujímal, keď tento požiadal o zmenu rozhodnutia o úprave styku s maloletou dcérou a už v tomto konaní, ktoré rozsudok ešte nenadobudol právoplatnosť, dohodol sa s matkou rešpektujúc denný režim maloletej K. na úprave styku v prítomnosti matky po dobu 3 mesiacov a následne v jej neprítomnosti. Je pravdou, že súd v konaní mal preukázané obsahom spisov Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/12/2011, 3T/40/2015, že otec bol odsúdený v spolupáchateľstve za prečin krádeže. K týmto konaniam otec uviedol, že to bola minulosť a v súčasnom období má záujem prehlbovať vzťah s dcérou v rozsahu nielen plnenia si vyživovacej povinnosti, ale aj v rozsahu upraveného styku. Otec trval na priezvisku maloletej tak, ako bolo určené súhlasným vyjadrením pri jej narodení a nevidel dôvody, pre ktoré by sa malo priezvisko zmeniť. Súd neakceptoval dôvody matky, pre ktoré žiadala udeliť súhlas na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej. Jej želanie, aby maloletá niesla rovnaké priezvisko ako jej rodina, a teda aj jej rodné priezvisko, nie je dostatočným dôvodom k tomu, aby súd návrhu vyhovel. Pokiaľ argumentovala problémami v súvislosti s rozdielnymi priezviskami, súd sa priklonil k názoru, že v súčasnom období rozdielnosť priezvisk rodičov a detí nie je ojedinelým spoločenským javom, v konečnom dôsledku nie je vylúčené v budúcnosti, že matka maloletej môže uzavrieť manželstvo a v štádiu rozhodovania nie je isté, či ponese rodné priezvisko v manželskom vzťahu alebo priezvisko svojho manžela. Podľa názoru súdu rozhodnutie o zmene priezviska je jedným z množstva rodičovských práv a nie je možné nesúhlas rodiča so zmenou priezviska obísť a nahradiť ho autoritatívnym rozhodnutím súdu v zmysle § 35 Zákona o rodine, najmä v prípade, ak si rodič rodičovské práva a povinnosti plní, čo v danom prípade na strane otca mal súd preukázané. Rozhodnutie odôvodnil § 35, § 40 ods. 1, 2 Zákona o rodine, § 4 ods. 1, 2, § 8, § 11 zákona č. 300/1993 Z.z. Z uvedených dôvodov súd návrh zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s § 52 CMP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len ako „odvolací súd“) na odvolanie matky maloletej rozsudkom z 29. mája 2018 sp. zn. 11 CoP 28/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, z ktorého vyvodil správny právny záver, odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, na ktoré v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukázal. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že obidvom rodičom patrí právo rozhodovať o záležitostiach ich maloletého dieťaťa, a to bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú manželia, či žijú alebo nežijú v spoločnej domácnosti a to bez ohľadu na to, či je alebo nie je tzv. dominantným rodičom, teda tým, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Iba výnimočne, ak sa nedohodnú o podstatných veciach týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností, rozhodne na návrh jedného z nich súd a takouto podstatnou otázkou je aj zmena priezviska maloletého dieťaťa. Súd môže dať jednému z rodičov privolenie k podaniu žiadosti o zmenu priezviska nepľholetého dieťaťa za druhého rodiča len vety, ak sú pre takéto opatrenie vážne dôvody. Za vážne dôvody podľa rozhodovacej praxe súdov treba považovať, ak si rodič, ktorý so zmenou priezviska nesúhlasí, neplní vyživovaciu povinnosť, nejaví o dieťa záujem, stratil k dieťaťu citový vzťah, alebo je tu iný závažný dôvod a nie je v záujme dieťaťa, aby u neho bol udržiavaný a prehlbovaný pocit spolupatričnosti s týmto rodičom. Odvolací súd sa stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, že neboli zistené vážne dôvody pre zmenu priezviska dieťaťa, pre ktoré by bolo potrebné návrhu matky vyhovieť. Odvolací súd poukázal na to, že pri narodení maloletej K. sa rodičia dohodli, že maloletá bude niesť priezvisko svojho otca. Už vtedy muselo byť matke zrejmé, že bude mať iné priezvisko ako matka. Možno sa stotožniť s konštatovaním súdu prvej inštancie, že v tomto smere nejde o žiadnu výnimočnú situáciu, keď dieťa nenesie priezvisko rodiča, ktorý ho má zverené v osobnej starostlivosti. Aj keď takýto stav môže spôsobiť určité administratívne problémy, opätovne odvolací súd konštatuje, že ide o zákonnú možnosť. Rodičia mali možnosť voľby už pri narodení dieťaťa, pričom sa slobodne rozhodli, že dieťa bude niesť priezvisko otca. Aj podľa názoru odvolacieho súdu na strane otca neboli zistené také nedostatky, ktoré by ho diskvalifikovali z úlohy rodiča. Z vyjadrení obidvoch rodičov vyplýva, že otec si plní vyživovaciu povinnosť, o dieťa sa zaujíma, je s ním v kontakte a nebolo preukázané ani matkou tvrdené nevhodné správanie sa otca voči nej, pre ktoré by bolo potrebné zasahovať do jeho rodičovských práv. V

súvislosti s častým dopúšťaním sa dopravných priestupkov zo strany otca, odvolací súd vyhodnotil toto jeho správanie za negatívny jav, ktorý však nepovažoval za závažné dôvody pre zmenu priezviska maloletého dieťaťa. V prípade trestnej činnosti rodiča môže ísť, vychádzajúc zo všetkých okolností daného prípadu, aj o závažné dôvody, ktoré by mohli byť relevantné na udelenie súhlasu o zmenu priezviska, ale podľa názoru súdu je potrebné zvážiť všetky okolnosti prejednávanej veci a rovnako dopad tejto trestnej činnosti na identitu dieťaťa. Hoci bolo preukázané, že otec sa dopustil trestnej činnosti (súd zabezpečil trestné spisy odsúdeného otca, pričom bola preukázaná trestná činnosť v roku 2011 a v roku 2015), pokiaľ ide o trestnú činnosť, ktorú otec spáchal v roku 2011, matke už v čase rozhodovania sa o priezvisku dieťaťa bola táto skutočnosť známa), napriek tomu sa dohodla s otcom, že dieťa bude niesť priezvisko otca. Odvolací súd poukázal na páchanie trestnej činnosti otcom dieťaťa a jej vplyv na morálny kredit otca v spoločnosti, ale podľa jeho názoru nebolo preukázané, že sa tento jav negatívne dotýka výchovy maloletej K. a prípadne ovplyvňuje jej vzťah s otcom. Samotné spáchanie trestného činu otcom nepovažoval za dôvod na zmenu priezviska dieťaťa, tým by mohlo byť iba v spojení s inými okolnosťami, ktoré by vyvolali potrebu zmeny priezviska v súlade s najlepším záujmom maloletej. Takéto okolnosti však v konaní zistené neboli, preto nepovažoval za potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie na zisťovanie trestnej činnosti otca. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP s poukazom na § 52 CMP.

3. Rozsudok odvolacieho súdu napadla matka maloletej dovolaním, prípustnosť ktorého odôvodnila § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Nesúhlasila s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, kde odvolací súd uvádza, že v prípade trestnej činnosti rodiča môže ísť o závažné dôvody, ktoré by mohli byť relevantné na udelenie súhlasu na zmenu priezviska maloletého dieťaťa a na druhej strane akoby obhajoval trestnú činnosť otca, pri ktorom uviedol, že nebolo preukázané, že by páchanie trestnej činnosti malo negatívny dopad na výchovu maloletej. Odvolací súd podporil nedostatočne vykonané dokazovanie súdu prvej inštancie ohľadom kompletného preskúmania trestnej činnosti otca, ku ktorej sa vyjadril v tom zmysle, že uvedené šetrenie by nemalo zmysel, ktoré vyjadrenie podľa dovolateľky je právne neakceptovateľné. Aj vyjadrenie odvolacieho súdu, že otec sa dopustil veľkého množstva priestupkov a že ide o negatívny jav na jeho strane, ale nejde o závažné dôvody pre zmenu priezviska maloletého „ide o subjektívne vyhodnotenú dokazovanie a rozporný názor s konštantnou judikatúrou“. V prvom rade poukázala na to, že v súdnych konaniach, v ktorých sa riešia otázky úpravy rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu, prvoradým hľadiskom je najlepší záujem maloletého dieťaťa, ktorý predstavuje akési základné pravidlo, základný princíp, ktorý je z právneho hľadiska koncipovaný a upravený nielen v rámci nášho vnútroštátneho poriadku, ale je i súčasťou medzinárodnej úpravy, z ktorej najvýznamnejšie postavenie má Dohovor o právach dieťaťa, v ktorom sa konštatuje, že úplná aplikácia koncepcie najlepšieho záujmu dieťaťa si vyžaduje rozvoj prístupu založeného na právach, do ktorého budú zapojení všetci aktéri a ktorý zabezpečí celistvú telesnú a psychologickú, morálnu a duchovnú integritu dieťaťa. Súdy oboch inštancií nerešpektovali najlepší záujem maloletej, keď pri rešpektovaní najlepšieho záujmu sa majú zohľadňovať viaceré kritériá a aspekty a nie len na základe jednej alebo dvoch skutočností rozhodnúť o najlepšom záujme dieťaťa. Odvolací súd uviedol v bode 13. napadnutého rozsudku, že keďže si otec plní vyživovaciu povinnosť, o dieťa sa zaujíma, je s ním v kontakte (nie je dôvod, aby súd vstupoval do jeho rodičovských práv a diskvalifikoval z úlohy rodiča), ale jeho trestnú činnosť a skutočný nezáujem už nevzal do úvahy. Dovolateľka zastávala názor, že ak by súd jej návrhu vyhovel, nijakým spôsobom by sa nezmenili rodičovské práva a povinnosti otca maloletej, ani by sa do týchto jeho práv ako rodiča nijako nezasiahlo. Súdy oboch inštancií nemali preukázané, že otec s o maloletú zaujíma, je s ňou v kontakte a riadne si plní rodičovské práva, lebo k tejto skutočnosti súd prvej inštancie nevykonal vôbec dokazovanie. Uvedené mali preukázané iba v rovine tvrdení otca a keď už vychádzal z konania, ktoré sa vedie na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 11P 1/2018, v tomto konaní matka maloletej poukázala na to, že otec sa nevie o maloletú K. vôbec postarať, nevie jej dať jedlo, vystavuje ju nebezpečenstvu, keď ju vozí na štvorkolke a zároveň tu poukázala na skutočnosť, že maloletá sa ho bojí, odmieta k nemu ísť; navyše nie je pravdou, že by otec o maloletú javil záujem, lebo sa s ňou vídal iba sporadicky a v poslednej dobe vôbec. Z proklamovaných skutočností vyplýva, že súd prvej inštancie a rovnako aj súd druhej inštancie pri rozhodovaní nezohľadnili záujem maloletej a ich rozhodnutiami sa zasiahlo do práv maloletej došlo k porušeniu základných zásad a princípov stanovených medzinárodnými dokumentami týkajúcimi sa práv a záujmov maloletých detí. Dovolateľka za právnu otázku, ktorá nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená v zmysle § 421 ods. 1

písm. b/ CSP označila „určenie za akých okolností, za splnenia akých podmienok, v akých prípadoch súdy majú rozhodnúť o povolení zmeny priezviska maloletého dieťaťa, prípadne, aké skutočnosti majú relevanciu na rozhodnutie súdu vo veci samej“. V závere dovolania poukázala na to, že nevykonanie dostatočného a riadneho dokazovania predstavuje nezákonný postup súdu, ktorým bolo zasiahnuté do jej procesných práv ako zákonnej zástupkyne maloletej, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 46 Ústavy SR. Výslovne však uviedla, že tieto skutočnosti uvádza iba subsidiárne, a že prípustnosť dovolania nevyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP. Zo všetkých uvedených dôvodov žiadala zrušiť napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Otec maloletej a kolízny opatrovník maloletej sa k dovolaniu matky nevyjadrili.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné a tiež dôvodné.

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých (návrh na udelenie súhlasu na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletej), ktorá je upravená od 1. júla 2016 v Civilnom mimosporovom poriadku § 111 písm. a/ (ďalej len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon „neustanovuje inak“. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania matky bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP, ktoré upravujú, kedy je dovolanie prípustné (§ 419 a nasl. CSP).

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu, dovolací súd rozsahom dovolania nie je viazaný (§ 77 CMP).

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane odvolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky za ktorých sa môže uskutočniť odvolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (1Cdo 54/2018, 2Cdo 33/2017, 3Cdo 33/2017, 4Cdo 54/2018, 5Cdo 104/2017, 7Cdo 29/2018, 8Cdo 140/2017).

12. Podľa názoru matky je jej dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP) musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúceho niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až 435 CSP (2Cdo 203/2016, 3Cdo 216/2017, 4Cdo 64/2018, 6Cdo 113/2017, 7Cdo 95/2017 a 8Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števec M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M., a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C.H.Beck, str. 1382).

13. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže tak ísť o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

14. Vo vzťahu k nemožnosti posúdenia skutkových otázok a tiež pre účely ďalšieho výkladu je potrebné poukázať na to, že dovolací súd je viazaný skutkovým základom tak, ako ho zistil dovolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie, preto ani nemôže prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch oboch inštancií, ani posudzovať správnosť z nich vyvodенých skutkových zistení (záverov).

15. Podľa § 111 písm. a/ CMP súd v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozhoduje o mene a o priezvisku maloletého. Hmotnoprávny podklad pre rozhodovania o týchto otázkach obsahuje § 35, § 40 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z.z.).

16. Podľa § 35 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vyst'ahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

16.1. Podľa tohto ustanovenia súd rozhoduje iba o takých nezhodách rodičov, ktoré sa týkajú podstatných vecí súvisiacich s výkonom ich rodičovských práv. Demonstratívne sú v tomto ustanovení vymenované iba niektoré veci súvisiace s výkonom rodičovských práv, ktorá už vzhľadom a doterajšiu súdnu prax, treba považovať za „podstatné veci“. Ak sa rodičia nedohodnú napr. o zmene priezviska maloletého dieťaťa, súd v takom prípade nie je oprávnený rozhodovať o zmene priezviska, ale na návrh niektorého z rodičov súd môže iba udeliť súhlas rodičovi na podanie žiadosti o zmenu priezviska dieťaťa. Súd pritom skúma, či udelenie takéhoto súhlasu bude v záujme maloletého, napr. či to bude prospievať jeho zdravému vývoju v novom prostredí, či druhý rodič, ktorý so zmenou nesúhlasí, si voči dieťaťu plní svoje rodičovské povinnosti a pod. O žiadosti o povolenie zmeny priezviska (aj mena) rozhoduje matričný úrad podľa zákona č. 300/1993 Z.z. o mene a priezvisku.

17. Matka za významnú právnu otázku z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu nebola vyriešená považuje otázku „určenia okolností, v akých prípadoch, aké skutočnosti majú relevanciu na rozhodnutie súdu o povolení zmeny priezviska maloletého dieťaťa“. Z uvedeného vyplýva, že dovolateľka síce odôvodňuje dovolanie formálne nesprávnosťou právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, z obsahu jej dovolania (§ 124 ods.1) je však zrejmé, že nesúhlasí s úvahami a skutkovými závermi odvolacieho súdu a vyhodnotením zistených skutkových okolností (napr. že nebola preukázaná jeho kompletná trestná činnosť a jeho neschopnosť postarať sa o maloletú, vzťah maloletej k nemu). Z uvedeného vyplýva, že matka namieta nesprávnosť skutkových zistení a vyhodnotenie dôkazov odvolacím súdom; touto nesprávnosťou však nie je možné odôvodniť dovolanie, prípustnosť ktorého dovolateľka vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b/

CSP (§ 432 ods. 1 CSP). Len samostatné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériu vedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a § 432 ods. 2 CSP).

18. Záverom dovolací súd dodáva, že určenie týchto okolností, resp. relevantných skutočností, ktoré odôvodňujú udelenie súhlasu na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletého dieťaťa je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie týchto okolností (podstatné veci) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa v jednotlivých prípadoch. Iný výklad by viedol k rozporu so záujmami dieťaťa, na ktorý poukazuje aj matka maloletej, zmenu priezviska ktorej chce dosiahnuť. Každé jedno rozhodnutie o udelení súhlasu a podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletého je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôžu byť považované za pravidlo pre iné prípady. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že vo vzťahu k určaniu okolností, relevantných pre rozhodnutie súdu o povolení na podanie žiadosti na zmenu priezviska maloletej, nie je dovolanie podložené prípustným dovolacím dôvodom.

19. Najvyšší súd odmietol dovolanie matky podľa § 447 písm. f/ CSP, nakoľko nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.